Prima instanță: Judecătoria Chișinău, Centru (Judecător: N.Moldovanu)
Dosarul nr. 2a-2824/23
2-22153324-02-2a-21072023

D E C I Z I E

31 ianuarie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chișinău

în componenţă:
Preşedintele completului, judecătorul Ana Panov
Judecători Cotorobai Vitalie și Viorica Mihaila

examinînd în procedura scrisă, cererea de apel declarată de „Accountancy & IT" S.R.L.,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de „Accountancy & IT" S.R.L. către ***** şi ***** privind încasarea datoriei, penalităţii, precum şi compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, Centru din 18 aprilie 2023,

c o n s t a t ă :

La 18 octombrie 2022, „Accountancy & IT" S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată către ***** şi ***** privind încasarea datoriei, penalităţii, precum şi compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 07 decembrie 2021, ***** a solicitat lui ***** acordarea unui împrumut. Astfel, la 07 decembrie 2021 între ***** și ***** a fost încheiat contractul de împrumut/recipisă nr.07/12/21. În temeiul acestui contract în aceeaşi zi, ***** a primit un împrumut sub formă de mijloace băneşti, în sumă de 33 000 lei, fără dobândă contractuală, cu scadența la 17 decembrie 2022. În acest sens, a fost semnat contractul de împrumut/recipisă.

Relataează că, la aceeași dată, între ***** și ***** a fost încheiat contractul de fidejusiune nr.f/n din 07 decembrie 2021 privind rambursarea împrumutului, penalităților şi a altor cheltuieli aferente, fiind garantată executarea contractului de împrumut/recipisă nr.07/12/21 din 07 decembrie 2021 în mod solidar de către fidejusorul *****.

Indică că, în perioada de până la depunerea cererii privind încasarea datoriei, ***** a înregistrat în repetate rânduri datorii nerespectând graficul de rambursare prevăzut în contractul de împrumut. Despre acest fapt, pârâta și copârâtul au fost înștiințați prin telefon și scrisori, însă fără rezultat.

Comunică că, nerambursarea în termen a datoriei a îngreunat situația financiară a lui *****, astfel la 14 iunie 2022 între ***** în calitate de cedent şi „Accountancy & IT” S.R.L., în calitate de cesionar a fost semnat contractul de cesiune a dreptului de creanță. În temeiul acestui contract, cesionarul a preluat calitatea de creditor de la cedent faţă de debitorul cedat.

Menționează că, în conformitate cu condițiile contractuale, părțile au stabilit o penalitate de 1 000 lei pentru fiecare zi de întârziere. Însă luând în considerație că, penalitatea în mărime de 1 000 lei pentru fiecare zi de întârziere este disproporționat de mare, a considerat oportun de a solicita o penalitate în mărime de 100 lei pentru fiecare zi de întârziere având în vedere că părțile au stabilit o sumă fixă (100 lei/zi x 270 zile restanță = 27 000 lei pentru perioada: 07.01.2021 - 03.10.2022).

Precizează că, neavând date veridice despre domiciliul pârâtei, la 14 iunie 2022 prin intermediul avocatului a fost făcută o interpelare către Agenția Servicii Publice, Departamentul înregistrare şi evidenţă a populaţiei cu privire la domiciliul pârâtului. În temeiul demersului enunţat, la 12 iulie 2022 a primit răspuns că, ***** îşi avea ultimul domiciliu în mun.Chișinău, str.Bucureşti nr.2, ap.10, iar fidejusorul ***** îşi are domiciliul la adresa din: mun.Chișinău, str.Trandafirilor 29/2, ap.49.

Relatează că, la 19 iulie 2022, în adresa pârâtei a fost expediată notificarea privind cesiunea de creanţă semnată între ***** şi „Accountancy & IT” S.R.L., fiind restituită ca recepționată, iar în partea fidejusorului-copârât s-a restituit cu mențiunea „plecat”. Având în vedere că împrumutul conform contractului este scadent, iar pârâta nu a reacționat în nici un fel la notificarea privind cesiunea creanţei, la 12 septembrie 2022 a fost expediată o somaţie privind restituirea împrumutului restant și a penalităţilor, fiind acordat un termen de până la 25 septembrie 2022. Această somație la fel nu a fost recepționată și restituită cu mențiunea „nereclamat”. Din partea fidejusorului, reclamația a fost restituită cu mențiunea „nereclamant”. Avocatul Sergiu Graur în interesele „Accountancy & IT” S.R.L. a somat despre necesitatea executării obligaţiilor contractuale în cel mai scurt termen, acordând pârâtei şi copârâtului un termen suficient, pentru a reacționa într-un mod oarecare la somaţie, or a contacta reprezentantul „Accountancy & IT” S.R.L., pentru a negocia o posibilă tranzacție de împăcare, eşalonare a plății, revizuire a datoriei ș.a., însă pârâții drept urmare nu au executat obligaţia contractuală.

Notează că, în scopul soluționării extrajudiciare a litigiului, reclamantul a preîntâmpinat pârâta şi copârâtul despre existenţa şi mărimea datoriilor, despre obligația de a restitui suma împrumutului şi de a plăti penalităţile aferente, respectiv şi cheltuielile legate de asistență juridică, precum şi despre intenţia reclamantului de a acționa în judecată, în cazul în care nu vor efectua plățile

conform contractului. Astfel, până la momentul înaintării prezentei cereri în instanţa de judecată pentru a soluționa litigiul între părți, a fost imposibil de a-l soluționa pe cale amiabilă (extrajudiciară), pârâta şi copârâtul nu au întreprins nici o măsură în vederea aplanării litigiului în cauză. Prin urmare, reclamantul nu a găsit altă soluție decât de a se adresa cu acțiune în instanța de judecată, în esență solicitând ca pârâții să își îndeplinească obligațiile contractuale asumate.

Solicită încasarea în mod solidar din contul pârâților ***** și ***** în beneficiul reclamantului „Accountancy & IT" S.R.L. a datoriei în mărime de 33 000 lei, a penalității în mărime de 27 000 lei, precum și a cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat achitată la momentul depunerii acțiunii în mărime de 1 800 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, Centru din 18 aprilie 2023 s-a admis parțial acțiunea depusă de „Accountancy & IT" S.R.L. către ***** şi ***** privind încasarea datoriei, penalităţii, precum şi compensarea cheltuielilor de judecată.

A fost încasat în mod solidar din contul lui ***** și ***** în beneficiul „Accountancy & IT" S.R.L. datoria, în mărime de 33 000 (treizeci și trei mii) lei, cât și cheltuieli de asistență juridică, în mărime de 2 000 (două mii) lei și taxa de stat, în mărime de 990 (nouă sute nouăzeci) lei, ce constituie 3% din valoarea acțiunii admise, iar în total suma de 35 990 (treizeci și cinci mii nouă sute nouăzeci) lei. În rest, pretențiile referitor la încasarea penalității și cheltuielilor de judecată, s-au respins, ca neîntemeiate.

La 11 mai 2023, avocatul Sergiu Graur în interesele „Accountancy & IT" S.R.L. a depus cerere de apel prin care și-a exprimat dezacordul împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, Centru din 18 aprilie 2023.

În motivarea cererii de apel a menționat că, la data de 07.12.2021, între ***** şi ***** fost încheiat Contractul de împrumut / recipisă. În temeiul acestui contract în aceiaşi zi, ***** a primit un împrumut sub formă de mijloace băneşti, în sumă de 33000 (Treizeci si trei mii) MDL fără dobândă contractuală, cu scadenţa la 17.12.2022. În acest sens fiind semnat contractul de împrumut/ recipisă. În temeiul contractului de fidejusiune nr. f/n din 07.12.2021 rambursarea împrumutului, penalităţilor şi a altor cheltuieli aferente este garantată în mod solidar de către Fidejusorul *****.

Indică că, în conformitate cu condiţiile contractuale, părţile au stabilit o penalitate de 1000 lei pentru flecare zi de întîrziere. Luînd în consideraţie că penalitatea în mărime de 1000 lei pentru fiecare zi de întîrziere este disproporţionat de mare, consideră oportun de a solicita o penalitate în mărime de 100 lei pentru fiecare zi de întîrziere avînd în vedere că părţile au stabilit o sumă fixă (100 lei/zi * 270 zile restanţă = 27 000 lei pentru perioada 07.01.2022-03.10.2022).

Reiterează că, la data de 18.10.2022, apelantul a înaintat acţiunea în judecată către intimaţi şi a solicitat încasarea datoriei, penalităţilor şi cheltuielilor de judecată în mod solidar. Drept, urmare prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru, nr. 2-23178/2022 din 18.04.2023 a fost adimsă/respinsă parţial acţiunea înaintată de către ,.Accountancy & IT" SRL împotriva lui Iuriev Innesa si ***** privind încasarea datoriei în mod solidar.

Consideră neîntemeiate argumentele din hotărîrea apelată, or, apelantul a obţinut consimţământul de la intimat, a respectat forma scrisă a actului juridic cu o valoare mai mare de 1000 lei, a respectat forma clauzei penale şi anume forma scrisă sub sancţiunea nulităţii, a respectat forma clauzei de fidejusiune care poate fi înserată în contract sau poate fi un contract separat.

Afirmă că, din legislaţia actuală nu rezultă că recipisa nu este un contract, sau contractul nu poate îmbrăca o forma simplă şi să fie semnat unilateral cu acordul celuilalt. În aceiaşi ordine de idei, apelantul nu poate opune o obiecţie precum că contractul nu a fost semnat de către sine însuşi sau că clauza penală a fost introdusă de intimat silit, în context, anume creditorul cere încasarea acestor bani, din acest motiv şi nu se invocă lipsa de formă a clauzei penale.

Relevă că, referitor la prevederile art. 948 Cod Civil, la care a făcut referire instanţa în motivarea hotărîrii, nu este necesară forma autentică a clauzei penale atît timp cît forma contractului în a cărui temei s-a născut, nu necesită forma autentică.

Precizează că, aceleași idei se regăsesc şi în pct. 10 a hotărîrii Plenului CSJ nr.l din 07.07.2008, „De regulă, forma scrisă a actului juridic este cerută pentru probaţiunea actului, nu şi pentru valabilitatea acestuia, iar eludarea acestei forme atrage decăderea părţilor din dreptul de a cere proba cu martori pentru dovedirea actului juridic, în caz de litigiu. Nerespectarea formei scrise a actului juridic atrage nulitatea lui numai în cazul în care acest efect este expres prevăzut de lege sau prin acordul părţilor (art.322 alin.(2) Cod civil după 01.03.2019).

Notează că, în partea ce ţine de onorariul avocatului, la fel consideră ca neîntemeiată reducerea acestuia, deoarece întradevăr au fost făcute multe acţiuni pe marginea procesului conform tabelului anexat la dosar, suplimentar au fost deplasări în teritoriu pentru a înmîna actele de procedură emise de către instanţă. O deplasare fiind în raionul Donduşeni şi alte două ieşiri pe teritoriul municipiului Chişinău, au fost făcute alte cereri şi demersuri către instanţă.

Accentuiază că, conform procedurii instanţa obligă partea care a pierdut procesul să restituie toate cheltuielile suportate de cealaltă parte. Argumentul instanţei precum că a admis acţiunea parţial şi urmează şi onorariul de încasat parţial, nu este plauzibil şi lipsit de logică, or, necătînd la admiterea integrală sau parţială, apelantul a avut cîştig de cauză şi partea adversă urmează integral să restituie aceste cheltuieli. Onorariul încasat de către avocat, la momentul de faţă

este sub limita rezonabilă pentru a presta servicii juridice calificate în contextul tuturor circumstanţelor la ziua de azi.

Solicită admiterea prezentei cereri de apel cu casarea parţială a hotărîrii primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre prin care acţiunea să fie admisă integral.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

În această ordine de idei, Colegiul civil conchide că potrivit materialelor cauzei, la 18 aprilie 2023, Judecătoria Chișinău, Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, astfel, instanţa de apel conchide apelul declarat la 11 mai 2023, ca fiind depus în termenul legal.

Studiind materialele cauzei și argumentele cererii de apel, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul pasibil respingerii, cu menținerea hotărârii instanței de fond, reieșind din următoarele motive.

Colegiul civil reține că acțiunea înaintată de Accountancy & IT” S.R.L. a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXII al Codului de procedură civilă (art. 276/2 - 276/4).

În conformitate cu prevederile art. 276/2 CPC, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobânzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În acord cu prevederile art. 276/3 CPC, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică.

Conform art. 276/4 CPC, instanţa soluţionează cauza şi adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referinţă, soluţionarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanţei judecătoreşti şi se comunică participanţilor la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod. Deciziile instanţei de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunțare. Instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art. 276/3 fiind aplicabile corespunzător.

În adresa părților a fost expediată înștiințarea instanței de apel cu privire la examinarea apelului declarat de ”Accountancy & IT” S.R.L. împotriva hotărârii

Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 aprilie 2023, în lipsa participanților la proces.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

Potrivit prevederilor art. 118 alin. (1), (3) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În temeiul art. 240 alin. (1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Potrivit dispoziţiilor art.373 alin. (1), (2), (3), (5) CPC, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

Concomitent, instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate Colegiul reţine că sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 alin. (1), (2), (3), (5) CPC, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să

examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În această ordine de idei, instanţa de apel reţine că obiectul prezentei cereri de chemare în judecată îl constituie pretențiile înaintate de ”Accountancy & IT” S.R.L. către ***** şi ***** privind încasarea datoriei în mărime de 33 000 lei, a penalității în mărime de 27 000 lei, precum și a cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat achitată la momentul depunerii acțiunii în mărime de 1 800 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 lei.

Examinând cererea de chemare în judecată, instanța de fond a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de ”Accountancy & IT” S.R.L. cătrte ***** şi ***** privind încasarea datoriei, penalităţii, precum şi compensarea cheltuielilor de judecată.

A fost încasat în mod solidar din contul lui ***** și ***** în beneficiul „Accountancy & IT” S.R.L. datoria, în mărime de 33 000 (treizeci și trei mii) lei, cât și cheltuieli de asistență juridică, în mărime de 2 000 (două mii) lei și taxa de stat, în mărime de 990 (nouă sute nouăzeci) lei, ce constituie 3% din valoarea acțiunii admise, iar în total suma de 35 990 (treizeci și cinci mii nouă sute nouăzeci) lei. În rest, pretențiile referitor la încasarea penalității și cheltuielilor de judecată, s-au respins, ca neîntemeiate.

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe în raport cu prevederile aplicabile la caz şi criticile aduse în apel, Colegiul civil constată că instanţa de judecată ierarhic inferioară, corect a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a cerințelor reclamantei ”Accountancy & IT” S.R.L..

Actele cauzei certifică faptul că, la 07 decembrie 2021, între ***** și ***** a fost încheiat contractul de împrumut/recipisă nr.07/12/21, în temeiul căruia ***** i-a transmis lui ***** suma de 33 000 lei, cu titlu de împrumut, fără dobândă contractuală, cu scadență la 17 decembrie 2022 (f.d.10).

Se atestă că, contractul de împrumut/recipisă nr.07/12/21 din 07 decembrie 2021 a fost contrasemnat de către *****, precum și de către ***** (f.d.10).

În vederea asigurării executării corespunzătoare și în termen a obligațiilor asumate de ***** în baza contractului de împrumut/recipisă nr.07/12/21 din 07 decembrie 2021, a fost încheiat contractul de fidejusiune, și anume: contractul de fidejusiune nr.f/n din 07 decembrie 2021 încheiat cu *****, conform căruia, ***** s-a obligat să răspundă față de creditor pentru executarea totală a obligației lui ***** privind rambursarea împrumutului în valoare de 33 000 lei, în temeiul contractului de împrumut/recipisă nr.07/12/21 din 07 decembrie 2021, cu scadența la 17 decembrie 2022 (f.d.11).

Colegiul reține că deși ***** și-a onorat obligațiile asumate prin contractul de împrumut/recipisă nr.07/12/21 din 07 decembrie 2021 indicat supra, debitorul ***** și fidejusorul ***** nu și-au onorat obligațiile asumate de achitare a ratelor împrumutului și nu au restituit în termen împrumutul acordat, înregistrând, la data sesizării instanței, o datorie în mărime totală de 33 000 lei (f.d.10).

La 14 iunie 2022, între ***** în calitate de cedent şi „Accountancy & IT" S.R.L., în calitate de cesionar a fost încheiat contractul de cesiune a dreptului de creanță. În temeiul acestui contract, cesionarul „Accountancy & IT" S.R.L. a preluat calitatea de creditor de la cedentul ***** faţă de debitorul cedat ***** (f.d.12-15, 16-17, 18-19).

La caz, se mai reține că, în conformitate cu condițiile contractuale din contractul de împrumut/recipisă nr.07/12/21 din 07 decembrie 2021, părțile au stabilit o penalitate de 1 000 lei pentru fiecare zi de întârziere. Însă, reclamantul „Accountancy & IT" S.R.L. a menționat că, luând în considerație că, penalitatea în mărime de 1 000 lei pentru fiecare zi de întârziere este disproporționat de mare, a considerat oportun de a solicita o penalitate în mărime de 100 lei pentru fiecare zi de întârziere având în vedere că părțile au stabilit o sumă fixă.

Întru soluționarea litigiului pe cale amiabilă, la 19 iulie 2022, „Accountancy & IT" S.R.L. a expediat în adresa debitorului ***** și fidejusorului *****, notificare privind cesiunea de creanță, prin care a fost comunicat debitorului ***** și fidejusorului ***** precum, că la 14 iunie 2022, între ***** în calitate de cedent şi „Accountancy & IT" S.R.L., în calitate de cesionar a fost încheiat contractul de cesiune a dreptului de creanță, iar în temeiul acestui contract, cesionarul „Accountancy & IT" S.R.L. a preluat calitatea de creditor de la cedentul ***** faţă de debitorul cedat *****, prin urmare executarea obligațiilor asumate urmează a fi efectuate către noul creditor „Accountancy & IT" S.R.L., însă notificările au rămas fără răspuns (f.d.22, 23, 28).

Luând în considerație că, notificările privind cesiunea de creanță din 19 iulie 2022 au rămas fără răspuns, întru soluționarea litigiului pe cale amiabilă, la 12 septembrie 2022, „Accountancy & IT" S.R.L. a expediat în adresa debitorului ***** și fidejusorului *****, somație de restituire anticipată a împrumutului și datoriei restante, somații prin care a solicitat restituirea datoriilor acumulate, însă, până la sesizarea instanței cu prezenta acțiune, pârâții nu au achitat datoriile înregistrate conform contractului de împrumut/recipisă nr.07/12/21 din 07 decembrie 2021 (f.d.26, 27, 29, 30).

În baza art. 774 alin.(1) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute.

Conform prevederilor art.775 alin.(1) Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.

Potrivit art.776 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

În conformitate cu prevederile art.786 Cod civil, dacă doi sau mai mulţi creditori au dreptul să pretindă la o prestaţie în aşa fel încît fiecare să poată pretinde la întreaga prestaţie, iar prestaţia făcută unuia dintre creditori eliberează debitorul, atunci creanţa lor este solidară.

În temeiul art.787 Cod civil, creanţa solidară nu se prezumă, ci se naşte prin act juridic sau prin lege.

Potrivit art.796 Cod civil, dacă doi sau mai mulţi debitori datorează o prestaţie în aşa fel încît fiecare este dator să efectueze întreaga prestaţie, iar creditorul poate pretinde fiecăruia din debitori executarea, atunci debitorii sînt legaţi solidar.

Iar art.797 alin.(1)-(2) Cod civil, statuează că, o obligaţie solidară nu se prezumă, ci se naşte prin act juridic sau prin lege. Atunci cînd se cer despăgubiri pentru neexecutarea unei obligații indivizibile, debitorii sînt ținuți solidari pentru plată în folosul creditorului.

Potrivit art. 858 alin. (1) și (2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

În conformitate cu prevederile art. 901 alin.(1) Cod civil atunci cînd, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea sa: a) să ceară executarea silită a obligației; b) să suspende executarea obligației corelative; c) să reducă obligația sa corelativă; d) să recurgă la rezoluțiunea contractului; e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare.

Art.1242 Cod civil prevede că, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Iar art.1247 alin.(1) și (3) Cod civil stabilește că, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobînzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi pînă la expirarea termenului. O asemenea restituire are ca efect rezoluțiunea împrumutului. În cazul

în care a împrumutat o sumă de bani, împrumutatul are obligaţia de a restitui suma nominală primită fără a ţine cont de variaţiile valorii banilor.

Potrivit art. 1248 alin. (1), (4) Cod civil, în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, dispoziţiile art. 942 se aplică în modul corespunzător dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Conform art.1628 alin.(2) Cod civil, fidejusiunea este obligaţia garantului (fidejusorul) asumată în folosul unui creditor cu scopul de a garanta obligaţia pe care debitorul o datorează creditorului (obligaţia garantată) şi care apare şi devine scadentă doar dacă apare şi devine scadentă obligaţia garantată.

În baza art.1637 alin.(1), (2) lit.c) Cod civil, fidejusorul răspunde în toate cazurile doar până la suma maximă menționată în contractul de fidejusiune, precum și dobânzile datorate de debitorul principal dacă s-a convenit în mod expres asupra acestui lucru.

În conformitate cu prevederile art.1640 Cod civil, în cazul neexecutării obligației principale, fidejusorul și debitorul sânt obligați solidar în fața creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Conform art. 942 alin. (4) Cod civil, în cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobînda de întîrziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întîrziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobînda de întîrziere.

Pornind de la pretențiile adresate judecății, examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spața, Colegiul consideră că instanța de fond întemeiat a concluzionat neexecutarea de către *****, a obligațiilor sale de restituire a împrumutului în sumă de 33 000 lei în baza contractului de împrumut/recipisă nr.07/12/21 din 07 decembrie 2021.

Avînd în vedere că s-a instituit un raport juridic obligațional între *****, în calitate de creditor și *****, în calitate de fidejusor, în virtutea căruia, fidejusorul și-a asumat obligația de a răspunde în mod solidar cu debitorul (*****) pentru executarea corespunzătoare a obligațiilor asumate de debitor în baza contractului de împrumut/recipisă nr.07/12/21 din 07 decembrie 2021, Colegiul consideră că instanța de fond întemeiat a încasat în mod solidar din contul pârâților ***** și ***** a datoriei în mărime de 33 000 (treizeci și trei mii) lei.

În ceea ce privește încasarea penalității, în sumă de 27000 lei, Colegiul judiciar consideră că instanța de fond întemeiat a respins-o reieșind din următoarele considerente.

Colegiul rteține că în contractul de împrumut/recipisă nr.07/12/21 din 07 decembrie 2021, este indicat că în cazul neexecutării obligațiilor prevăzute de

prezenta recipisă, ***** s-a obligat să achite lui Konovalenco Iulian o penalitate în mărime de 1 000 lei pentru fiecare zi de întârziere din suma neachitată (f.d.10).

Totodată se reține că, reclamantul „Accountancy & IT" S.R.L. în acțiunea înaintată a menționat că, luând în considerație că penalitatea în mărime de 1 000 lei pentru fiecare zi de întârziere este disproporționat de mare, a considerat oportun de a solicita o penalitate în mărime de 100 lei pentru fiecare zi de întârziere având în vedere că părțile au stabilit o sumă fixă, prin urmare a solicitat încasarea în mod solidar din contul pârâților ***** și ***** a penalității în mărime de 27 000 lei.

Potrivit art.947 alin.(1)-(6) Cod civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere. Părţile pot conveni asupra unei penalități mai mari decît prejudiciul. Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligației este justificată. Nulitatea obligației atrage nulitatea clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage nulitatea obligației.

În conformitate cu dispozițiile art.948 Cod civil, clauza penală este întocmită în formă autentică dacă legea cere forma autentică pentru actul juridic căruia i se aplică clauza. În celelalte cazuri, clauza penală este întocmită în scris, sub sancțiunea nulității absolute.

Iar conform art.949 alin.(1) Cod civil, dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligaţia, creditorul poate cere atît pentru cazul în care debitorul nu execută obligaţia, creditorul poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii. Nu se poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii dacă penalitatea s-a stipulat cu titlu de despăgubire în locul prestaţiei şi nu doar cu titlu de mijloc de garantare a executării obligaţiei.

Or, clauza penală este acea convenţie accesorie şi condiţionată de imposibilitatea neexecutării obligaţiei principale, executării defectuoase sau executării cu întârziere din culpa debitorului în temeiul căreia acesta din urmă este ţinut să execute o anumită prestaţie. Cu alte cuvinte, clauza penală este convenţia prin care părţile evaluează cu anticipaţie cuantumul daunelor-interese întru eventualitatea neexecutării, executării defectuoase sau cu întârziere a obligaţiei principale.

Colegiul consideră întemeiată poziția instanței de fond în privința faptului că la caz nu s-a respectat forma clauzei penale.

Potrivit prevederilor legale, clauza penală este o prevedere contractuală, care urmează a fi întocmită în scris.

Colegiul relevă că din documentele cauzei nu se atestă existența unui contract scris de împrumut, semnat de împrumutat și împrumutător, adică între ***** și *****. Potrivit suportului probatoriu se atestă doar existența recipisei semnată de ***** unilateral, prin care ***** a confirmat faptul că a primit un împrumut de 33 000 lei de la *****. Prin urmare, recipisa menționată este doar o probă scrisă, care confirmă cu certitudine existența raportului obligațional de împrumut, însă aceasta din urmă (recipisa) nu echivalează cu un contract, în partea stipulării și a clauzei penale.

Se resping argumentele apelantului, precum că, sunt neîntemeiate argumentele din hotărîrea apelată, or, apelantul a obţinut consimţământul de la intimat, a respectat forma scrisă a actului juridic cu o valoare mai mare de 1000 lei, a respectat forma clauzei penale şi anume forma scrisă sub sancţiunea nulităţii, a respectat forma clauzei de fidejusiune care poate fi înserată în contract sau poate fi un contract separat, deoarece având în vedere că, nu s-a respectat forma clauzei penale, or aceasta fiind una nulă de drept, potrivit art.948 Cod civil, instanța de fond întemeiat a respins pretenția „Accountancy & IT" S.R.L. privind încasarea în mod solidar de la ***** și ***** a penalității în mărime de 27 000 (douăzeci și șapte mii) lei.

Ținând cont de cele menționate, Colegiul consideră lipsite de relevanță pentru soluționarea cauzei argumentele apelantului, în sensul că instanţa de fond la emiterea hotărârii contestate nu a elucidat pe deplin toate circumstanţele cauzei şi probele prezentate, or, în conformitate cu alin. (1), art. 118 CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform art. 121 CPC, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenta sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Colegiul conchide că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a cauzei civile, având la bază cumulul de probe prezentate de părți şi în corespundere cu art. 130 Cod de procedură civilă întemeiat a ajuns la ferma concluzie de a admite parțial acțiunea înaintată de „Accountancy & IT" S.R.L. către ***** şi ***** privind încasarea datoriei, penalităţii, precum şi compensarea cheltuielilor de judecată.

Or, instanța judecătorească, în temeiul art. 121 Cod de procedură civilă, reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

În sensul celor enunțate, examinând argumentele invocate în cererea de apel, Colegiul constată că motivele invocate nu au fost capabile să deprecieze hotărârea Judecătoriei Chișinău, Centru din 18 aprilie 2023.

În consecinţă, instanţa de apel, prin prisma jurisprudenţei CEDO şi anume cauza Rebait şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde Comisia a menţionat că „... art. 6 § 1 al Convenţiei, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanţă de recurs, întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinţei pronunţate de o instanţă inferioară, ca fiind lipsit de şanse de succes", consideră necesar de a respinge şi alte argumente invocate în apel, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată la caz a normelor de drept material sau procedural de către instanţe.

Conform art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

Potrivit 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

În baza art. 96 alin.(1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (1^{1}) Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Pornind de la temeinicia parțială a pretențiilor patrimoniale invocate, instanța de fond corect a compensat reclamantei din contul pârâților cheltuielile de judecată formate din cheltuieli de asistență juridică, în mărime de 2 000 (două mii) lei și taxa de stat, în mărime de 990 (nouă sute nouăzeci) lei, proporţional părţii admise din pretenţii.

Astfel, din considerentele menționate şi având în vedere că, prima instanță a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material şi procedural, a verificat şi apreciat probele administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă şi a emis o hotărâre legală, cu respectarea principiului echității, iar argumentele invocate de apelant sunt declarative, neîntemeiate şi formale, motive din care Colegiul judiciar, ajunge la concluzia de a respinge apelul şi a menține hotărârea judecătorească atacată.

Luînd în considerație cele expuse, Colegiul civil a ajuns la concluzia de a respinge cererea de apel declarată de „Accountancy & IT" S.R.L. Se menține hotărîrea Judecătoriei Chișinău, Centru din 18 aprilie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de „Accountancy & IT" S.R.L. către *****

şi ***** privind încasarea datoriei, penalităţii, precum şi compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art.art. 276[4], 385 lit. a), art.art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ,

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel declarată de „Accountancy & IT” S.R.L.

Se menține hotărîrea Judecătoriei Chișinău, Centru din 18 aprilie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de „Accountancy & IT” S.R.L. către ***** şi ***** privind încasarea datoriei, penalităţii, precum şi compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul Ana Panov

Judecătorii Cotorobai Vitalie

Viorica Mihaila